

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ : องค์ประกอบบางประการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอิสระ ตามหลักสูตร
มัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา
จังหวัดอุดรธานี

ชื่อผู้เขียน : นางสาวสมสุข ทรัพย์สิน

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต : สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

รองศาสตราจารย์อำนาจ	จันทร์แป้น	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์นงิศา	สินสุวรรณ	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศุภวัฒน์	ชื่นชอบ	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบบางประการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอิสระ ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 รวมทั้งศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของครูอาจารย์ที่เกี่ยวข้อง ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดอุดรธานี จำนวน 7 โรงเรียน รวบรวมข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสาร การสังเกตการปฏิบัติกิจกรรมอิสระ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดกิจกรรม ครูอาจารย์แนะแนว และครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2534 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ และพรรณาวเคราะห์ ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประเภทและลักษณะการจัดกิจกรรมอิสระ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง จังหวัดอุดรธานี กิจกรรมอิสระทุกชนิดที่จัดจำแนกได้ 3 ประเภทคือ กิจกรรมอิสระประเภทวิชาการ ทัศนนาการ และวิชาชีพ ลักษณะการจัดกิจกรรมอิสระมี 3 รูปแบบคือ กิจกรรมอิสระเชิงควบคุม เชิงกึ่งควบคุม และเชิงไม่ควบคุม สำหรับกิจกรรมอิสระเชิงควบคุม นักเรียนเลือกปฏิบัติเฉพาะ

กิจกรรมที่โรงเรียนเสนอให้ กิจกรรมอิสระเชิงกึ่งควบคุม นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรม ได้ทั้ง กิจกรรมที่โรงเรียนเสนอ หรือกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน และกิจกรรมอิสระเชิง ไม่ควบคุม นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความต้องการของตนเอง แต่กิจกรรมทั้ง 3 รูปแบบมี ลักษณะร่วมกันคือ ฝ่ายวิชาการ โรงเรียนเป็นผู้จัดเตรียมครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระ และเอกสาร ประกอบการปฏิบัติกิจกรรม

2. องค์ประกอบบางประการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมอิสระ

2.1 ด้านสถานแวดล้อม คณะครูและนักเรียน ได้รับการชี้แจงเกี่ยวกับหลักการของ กิจกรรมอิสระ โดยเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรฉบับปรับปรุง จากการจัดประชุมของฝ่ายวิชาการ โรงเรียน โรงเรียนเลือกจัดกิจกรรมอิสระที่สอดคล้องกับสภาพของอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งพื้นที่ของโรงเรียน โดยไม่มีการสำรวจแหล่งวิทยากรในชุมชนหรือสำรวจความสามารถ ของบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนเพื่อนำมา เป็นประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรมอิสระ แต่อย่างใด

2.2 ด้านแผนงาน/โครงการ โรงเรียนส่วนใหญ่ยึดแนวปฏิบัติกิจกรรมอิสระจากคู่มือ การจัดกิจกรรมนักเรียนเป็นเหมือนแผนงาน/โครงการ บางโรงเรียนกำหนดให้ครูที่ปรึกษากิจกรรม อิสระ ได้วางแผนสำหรับกิจกรรมของตน นักเรียนที่ปฏิบัติกิจกรรมอิสระในรูปแบบเชิงกึ่งควบคุมและ ไม่ควบคุม ได้ฝึกเกี่ยวกับการวางแผน

2.3 ด้านการดำเนินการ ฝ่ายวิชาการโรงเรียนมีบทบาทมากที่สุดในการดำเนินการ แต่หัวหน้าหมวดกิจกรรม ไม่มีเวลาว่างเพียงพอต่อการติดตามการปฏิบัติกิจกรรมอิสระ ครูที่ปรึกษา กิจกรรมอิสระไม่มั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ที่ปรึกษา เพราะขาดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน

2.4 ด้านการบริหารและการนิเทศ โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่มีคณะกรรมการบริหาร กิจกรรมอิสระโดยตรง ฝ่ายวิชาการโรงเรียนเป็นผู้รับผิดชอบ หัวหน้าหมวดกิจกรรมยังไม่มีบทบาท ในการนิเทศ

2.5 ด้านบุคลากร ครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระเต็มใจรับหน้าที่ที่ปรึกษา และมีความเห็น ว่า บุคคลที่มีความสำคัญในการจัดกิจกรรมอิสระ ได้แก่ ครูที่ปรึกษากิจกรรมอิสระและนักเรียน ครู

แนะแนวยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอิสระเท่าที่ควร เพียงเปิดห้องแนะแนวให้เป็นศูนย์ปฏิบัติกิจกรรมอิสระ และได้เสนอแนะแนวปฏิบัติกิจกรรมอิสระ โดยจัดให้สอดคล้องระหว่างความสนใจและความต้องการของนักเรียนและครู

3. ปัญหาและความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมอิสระ

ปัญหาที่พบได้แก่ จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ ขาดสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมอิสระ และขาดความร่วมมือของแต่ละฝ่ายในโรงเรียน สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมอิสระของครูอาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเห็นว่า กิจกรรมอิสระมีประโยชน์กับนักเรียนโดยตรง แต่ยังจัดรูปแบบที่เหมาะสมได้ยาก

Thesis Title : Some Factors Related to the Independent-Activities
Management of the Lower Secondary School Curriculum,
B.E. 2533 Revised Version in Secondary Schools,
Uttaradit Province

Author : : Miss Somsuk Subsin

M.Ed. : Curriculum and Instruction

Examining Committee :

Assoc. Prof. Amnat Chanpan Chairman

Assoc. Prof. Panida Sinsuwan Member

Assist. Prof. Supawat Cheunchob Member

Abstract

The purposes of this research were to study some factors related to the organizing of independent-activities of the B.E. 2533 revised lower secondary school curriculum and to study its problems and the teachers' opinions. The subject used for this study were 7 medium size schools, Uttaradit Province. The documentary analysis, structured observation and interviews were employed in this study. The key informants were school administrators, heads of activities departments, counseling teachers and Mathayom Suksa I independent-activities advisors in the academic year 1991. Data were analysed by percentage and descriptive analysis. The findings were as follows :

1. Organizing independent-activities.

All of activities could be classified into three types; academic, recreation and vocational activities. Each type could be considered as the controlled, half-controlled and non-controlled management. The controlled ones, schools proposed so many activities for students that they had a choice to take one. Students of half-controlled ones could either choose school-activities or their owns. For non-controlled ones, students took only their desired-activities. The similar of the three was that advisors were assigned and activities-documents were prepared by school academic departments.

2. Factors related to the organizing independent-activities.

2.1 School context. The content of the independent-activities was conferred to teachers and students as part of the new curriculum by the school academic departments. Activities were offered only under the limitations of buildings and lands. They did not make a survey the community resources and in-school person resources to benefit for independent-activities.

2.2 Activities planning. Most schools used handbooks as plan but some schools, activity advisors got a chance to plan their own activities. Students of half-controlled and non-controlled had an opportunity to practice in planning.

2.3 Plan implementation. The school academic departments played an active role in planning independent-activities while heads of activities departments had no free time to follow up activities.

Activity advisors were not sure in doing the job because the lack of clear guidelines.

2.4 Administration and supervision. Most schools did not have committee but the school academic departments took responsible for independent-activities administration. The heads of activities departments had not any role for supervision.

2.5 Personnel. It was recognized by most activity advisors to practice their roles. They viewed that advisors and students themselves were important in organizing independent-activities, especially teachers' capabilities should be considered. School counselors had not taken part in independent-activities but counseling units served as a centre for independent-activities. They also advised that needs and interests among students and teachers were important.

3. Problems and opinions about independent-activities

The encountered problems included insufficient number of teachers, lack of space and facilities, lack of perception about independent-activities and lack of cooperation among units in schools. All of teachers viewed that independent-activities was directly useful for students but it was rather difficult to get the appropriate type.